

3-сектор ҳудудларида ойда камида икки маротаба сайёр учрашувларни ўтказиш;

5. “Туман (шаҳар)-вилоят-республика” таъмоили асосида вертикал бошқарув тизимини кучайтириш. Бунда вилоят штаблари томонидан ҳудудларда олиб борилаётган ишларни аҳоли чуқур таҳлил қилиб, ҳудудий 3-секторлар томонидан аниқланган муаммоларни бартараф этилишини назорат қилиш ва бу борада амалий ёрдам кўрсатиш;

6. Вазирликнинг мувофиқлаштирувчи гуруҳи томонидан мунтазам равишда бириктирилган ҳудудларни танқидий ўрганиб бориш ва аниқланган камчиликларни биринчи навбатда амалий ёрдам кўрсатиш орқали бартараф этиш чораларини кўриш;

7. Сектор штаблари биноларидаги моддий-техника таъминотини қайта кўриб чиқиб, мавжуд камчиликларни ҳудудий ҳокимликлар билан ҳамкорликда Қорақалпоғистон Республикаси ички ишлар вазири, Тошкент шаҳар ва Тошкент вилояти ИИББ ҳамда вилоятлар ИИБ бошлиқлари кўмагида бартараф этиш.

Хулоса сифатида таъкидлаш керакки, Президентимизнинг секторлар фаолиятига оид янги қарори асосида секторлар фаолиятини ташкил этиш бўйича янги – адолатли ва таъсирчан тизим жорий этилди. Бу тизим фуқароларнинг ҳаётий муаммо ва эҳтиёжларини ҳал этиш, аҳоли билан очиқ, тўғридан-тўғри мулоқотни кучайтириш ҳамда секторлар фаолиятини янада такомиллаштиришга хизмат қилади.

Адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. <http://uza.uz/oz/politics/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyeevning-oliyasy-28-12-2018>

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аҳоли муаммолари билан ишлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 18.01.2019 й., 06/19/5633/2496-сон

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 28 декабрдаги “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш тизимини тубдан такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 1-сон, 5-модда

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 январдаги “Ҳудудларни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича секторлар фаолиятини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарори. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 09.01.2019 й., 07/19/4102/2434-сон.

5. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ишчи гуруҳи томонидан тайёрланган маълумотлар асосида.

Б.А.Норматов,
ТДЮУ катта ўқитувчиси

СОЛИҚ ТЕКШИРУВЛАРИНИНГ ТУРЛАРИ, ШАКЛЛАРИ ВА ТАСНИФИ

Аннотация: муаллиф ушбу мақолада солиқ текшируви тушунчаси, солиқ текширувларининг турлари ва шакллари, солиқ текширувларининг таснифи ҳамда солиқ текшируви бўйича қонунчилик нормаларини таҳлил қилиб ёритган.

Калит сўзлар: солиқ текшируви, солиқ текшируви тури, солиқ текшируви шакли, солиқ текшируви таснифи.

Аннотация: в данной статье автор рассматривает понятие налоговой проверки, виды и формы налоговых проверок, классификацию налоговых проверок, а также анализ законодательных норм по проведению налоговой проверки.

Ключевые слова: налоговые проверки, виды налоговых проверок, формы налоговой проверки, классификация налоговой проверки.

Abstract: in this article, the author examines the concept of tax audit, types and forms of tax audits, classification of tax audits, and analysis of legislative norms for conducting tax audits.

Keywords: tax audits, types of tax audits, forms of tax audits, classification of tax audits.

Мавзунинг долзарблиги. Ўзбекистон Республикасида солиқ ва солиқ солиш қонунчилиги ҳамда солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш борасида бир-қатор ислохотлар амалга оширилди. Хусусан, 2019 йил 10 июлдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 4389-сон қарори мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда 2019 йил 1 декабрга қадар бухгалтерия ҳисобини амалга ошириш ҳамда солиқ тўловчилар ва солиқ органлари ўртасида реал вақт режимида маълумотлар алмашиш имконини берадиган, солиқ ҳисоботини топишириш тизими билан интеграция қилинган бухгалтерия ҳисобининг ягона ахборот тизимини (Ягона ахборот тизими) ишлаб чиқиши ва жорий қилиши лозимлиги, шундан сўнг 2020 йил 1 январдан бошлаб: Ягона ахборот тизимидан фойдаланувчи тадбиркорлик субъектларининг молиявий-ҳўжалик фаолияти ушбу дастурий маҳсулотни қўллаган даврида текширилмаслиги белгиланди.

Юқоридаги қарор билан тасдиқланган Солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш стратегиясига кўра солиқ мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ бўлган харажатларни қисқартириш, барча тоифадаги тадбиркорлик субъектларига қулай шароитларни таъминлайдиган транспарент ва барқарор солиқ тизимини шакллантириш ҳамда солиқ тўловчилар фаолиятига аралашини, шунингдек, давлат солиқ хизмати органларида «инсон омили»ни ҳамда коррупция ҳолатларининг салбий кўринишларини камайитириш имконини берадиган таваккал-таҳлил ва масофавий таҳлилий ишлар тизими асосида солиқ

назорати тизимини шакллантириш асосий вазифалардан бири сифатида белгиланди.[1]

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев томонидан солиқ қонунчилиги ва солиқ органлари фаолиятини такомиллаштиришга бағишланган видеоселектор йиғишларида солиқ текширувлари масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, 2019 йил 22 февралдаги йиғилишда солиқ ва прокуратура идораси ходимлари қулоғига қуйиб олсин: бу йил янги солиқ тизимининг тартиб-қоидалари ва ҳисоб-китоблари тадбиркорлар онгида тўлиқ шаклланмагунча, уларни жазолашга, жаримага тортишга умуман йўл қўйилмасин. Аксинча, улар тадбиркорларга маслаҳатчи ва кўмакчи бўлиб, солиқларни аниқ ҳисоблаш ва тўлашда тўғри йўл кўрсатиши керак, шунингдек қанчалик мураккаб бўлмасин, бошлаган ислохотларимизни охиригача етказишимиз зарур. Лекин тарғибот-тушунтириш ишларини баҳона қилиб, ўрганишларни текширувга айлантиришга мутлақо йўл қўйилмайди. Ҳалол тадбиркор доимо давлат ҳимоясида, менинг ҳимоямда, — деди давлат раҳбари[2] Ш.Мирзиёев.

Шу билан бирга, 2019 йил 5 июлдаги йиғилишда 2018 йил 29 июнда “Ўзбекистон Республикасининг солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси тўғрисида” Президент фармони қабул қилинган эди. Мазкур концепция амалда татбиқ этилиши натижасида жорий йилнинг биринчи ярмида давлат бюджетига 39 триллион 118 миллиард сўм ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,6 баробар кўп маблағ тушди. Прогноз 8 фоиз ортиғи билан бажарилгани ҳисобига, маҳаллий ҳокимликлар ихтиёрида қўшимча 2,8 триллион сўм маблағ қолдирилди. Жисмоний шахсларнинг даромад солиғи ва ижтимоий тўловлар ставкаси кескин камайтирилгани натижасида 570 мингдан зиёд яширин иш ўринлари легаллаштирилди. 2020 йил 1 январгача солиқ текширувларига мораторий эълон қилингани қайд этилар экан, Давлат солиқ қўмитасига халқро молия институтлари билан ҳамкорликда, йил охирига қадар, солиқ тўламаслик хавфини баҳолаш имкониятига эга электрон дастур яратиш вазифаси қўйилди.[3]

Шунинг билан бирга, 2018 йил 28 декабрдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномасида Ш.Мирзиёев томонидан фуқароларимиз солиқдан қочиш эмас, уни вақтида тўлашдан манфаатдор бўлиши кераклиги, 2019 йилдан бошлаб жорий этилаётган янги солиқ концепциясининг энг асосий ғояси солиқ юкини камайтириш, содда ва барқарор солиқ тизимини қўллашни кўзда тутиши, шу орқали иқтисодиётимиз рақобатбардошлигини ошириш, тадбиркор ва инвесторлар учун ҳар томонлама қулай муҳит яратишга эришиш мумкинлиги таъкидлаб ўтилди.[4]

Юқоридагилардан келиб чиқиб, солиқ органлари ходимларининг солиқ тўловчиларнинг фаолиятига ноқонуний аралашishi, коррупцияни олдини олиш ҳамда давлат томонидан оқилona текшириш сиёсатини ҳуқуқий таъминлаш мақсадида солиқ текширувларини ҳуқуқий тартибга солиш яъни солиқ текширувлари тушунчаси, унинг турлари, шакллари ва таснифини тадқиқ этиш долзарб ҳисобланади.

Солиқ текшируви тушунчаси. Солиқ текширувлари солиқ назоратининг асосий шакли ва солиқ маъмуриятчилигининг муҳим бўғини сифатида солиқ органлари томонидан бевосита ва билвосита солиқ

тўловчиларнинг солиқ мажбуриятларини бажаришларини таъминлашга хизмат қилади.

Л.В.Спиринанинг фикрига кўра солиқ текширувлари – ваколатли орган томонидан солиқ солиш объектларида ҳамда бухгалтерия ҳисоботлари ва бошқа ҳужжатларда солиқ ва йиғимларни тўлаш тартибининг ишончилиги ва қонунийлигини ўрнатиш мақсадида қўлланиладиган солиқ назоратининг махсус усуллари жамланмаси ҳисобланади.[5]

В.А.Тимошенконинг таъкидига кўра солиқ текширувлари – солиқ тўловчини давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳисобга олиш жараёнини, солиқ тўловчилардан ҳисоботлар ва бюджетга тушумларини, солиқ солиш объектларини солиқ тўловчиларнинг бошқа молия-жўжалик фаолиятини текшириш каби молия текширувларининг таркибий қисми ҳисобланади.[6]

М.А.Дудкиннинг фикрига кўра солиқ текширувлари солиқ ва йиғимларнинг тўғри ҳисобланиши ҳамда тўлиқ ва ўз вақтида тўланишини назорат қилиш бўйича солиқ органининг процессуал ҳаракати. Бу солиқ назорати натижасида олинган фактик ҳолатларни ва солиқ органларига топширилган солиқ декларацияларини солиштириш орқали амалга оширилади.[7]

Бизнинг фикримизча, солиқ текширувлари – солиқ органларининг махсус ваколатли ходимлари томонидан солиқ ва йиғимларнинг бюджетга ўз вақтида ва тўлиқ тушишини таъминлашга қаратилган маъмурий, профилактик ва инфорацион чора-тадбирлари йиғиндиси.

Солиқ текширувларининг тури, шакли ва таснифи. Солиқ текширувлари тури бу унинг бир-биридан фарқ қилувчи усул ва ҳаракатлари жамланмасини ташкил этувчи йўналиши ҳисобланади. Солиқ текшируви шакли эса солиқ турининг ичида текшириш предметиға нисбатан қандай усулни танлашни англатади. Солиқ текширувининг таснифи эса ушбу икки тушунчаларнинг турли мезонлар сифатила таҳлил қилиниши ҳисобланади.

С.А.Шорников солиқ текширувларини иккига бўлади: камерал ва сайёр текширув. Шунингдек, у солиқ текширувларининг таснифини қуйидаги асосларда мезонлайди:

а) текширув объектиға нисбатан: солиқ тўловчиларнинг молия-хўжалик фаолияти масалаларининг қамрови даражаси; солиқ ҳуқуқий муносабат иштирокчиларининг туркуми ва текширилувчи шахснинг статуси бўйича;

б) текширув субъектиға нисбатан: текширув иштирокчиларининг таркиби ва такрорланиш белгиси бўйича;

в) текширувларни ўтказиш ва тайёрлаш усулиға нисбатан: текшириш усули ва текшириш режасиға қараб.[8]

Л.И.Кофлер ва Ю.П.Кашириналарнинг қайд этишича текширилаётган ҳужжатларнинг ҳажми ва текширув ўтказиладиган жойға қараб солиқ текширувлари иккига бўлинади: камерал ва сайёр текширувлар.[9]

Текширилаётган масалаларнинг ҳажмиға қараб солиқ текширувлари учға бўлинади: комплекс, мақсадли ва тематик солиқ текширувлари. Комплекс солиқ текширув – маълум вақт оралиғида солиқ қонунчилиғиға риоя этилиши бўйича ташкилотларни молия-хўжалик фаолиятини текшириш ҳисобланади. Мақсадли солиқ текшируви – маълум йўналишда солиқ

қонунчилигига риоя этилиши бўйича ташкилотларни молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш ҳисобланади. Тематик солиқ текширув – алоҳида масала бўйича ташкилотнинг молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш.

Солиқ текширувларини ташкил этиш усулига қараб режали ва тасодифий текширувларга бўлинади.

Текширилаётган ҳужжатларнинг ҳажмига қараб солиқ текширувлари ёппасига ва танловлига бўлинади. Ёппасига текширув – ташкилотнинг барча ҳужжатларини текшириш. Танловли текшириш – ташкилот ҳужжатларининг бир қисmini текшириш.

А.С.Селивановнинг фикрига кўра камерал ва сайёр солиқ текширувлари солиқ текширувларининг тури ҳисобланмайди, балки солиқ назоратининг мустақил шакли ҳисобланади. Чунки, уларни регламентлаш тартиби бир-биридан сезиларли даражада фарқ қилади ва тури хил ҳуқуқий тартибга солишга асосланади.[10]

Концептуал қоидадан келиб чиқиб, шуни ҳулоса қилиш мумкинки, солиқ назорати солиқ текширувлари ҳисобланади, демак камерал солиқ текшируви солиқ текширувининг бир тури ҳисобланади.

Мутахассисларнинг фикрича, “сайёр” ёки “ҳужжатли” солиқ текширувлари синоним ҳисобланади. Чунки, сайёр солиқ текширувлари солиқ тўловчининг ҳудудида ўтказиладиган текширув. Ҳужжатли солиқ текшируви эса солиқ тўловчининг дастлабки бухгалтерия ва ҳисоб ҳужжатларини текшириш ҳисобланади.

Солиқ текширувлари текширув ўтказиш жойи ва текширилаётган ҳужжатнинг ҳажмига қараб: камерал ва сайёр; текширилаётган масалаларнинг ҳажмига қараб: комплекс, мавзули ва мақсадли; солиқ текширувларини ташкил этиш усулига қараб: режали ва тасодифий; ҳужжатнинг ҳажмига қараб: ёппаси ва танловлига бўлинади.[11]

Н.Н.Быкованинг қайд этишича солиқ назорати (солиқ текшируви)нинг турларига, ҳусусан текширувнинг амалга ошириш жойига қараб: камерал (солиқ органи ҳудудида) ва сайёр (солиқ тўловчининг ҳудудида); манбасига кўра: ҳужжатли (ҳужжатда кўрсатилган маълумотларга асосланиб) ва фактик (гувоҳларнинг кўрсатуви, кўздан кечириш, тафтиш, назорат ҳариди ва бошқа); навбати бўйича: дастлабки ва қайта; режалаштириш даражасига кўра: режали (график бўйича олдиндан режалаштириш) ва тўсатдан (режадан ташқари заруратдан келиб чиқиб); мажбурийлигига кўра: мажбурий (масалан, юридик шахс тугатилаётганда) ва ташаббус тартибда; текширилидан ҳужжатнинг ҳажмига қараб: ёппасига (дастлабки ҳужжатлар ва регистрлар бутун фаолият давр текширилади) ва танлов (муайян вақтдаги ҳужжатлар текширилади); амалга ошириш вақтига кўра: дастлабки, жорий ва ўткан текширувларга бўлинади.[12]

Т.Ю.Курбатовнинг назарида солиқ текширувлари текшириш жойига қараб: камерал ва сайёр текширувлар; текширилаётган масалаларнинг ҳажмига қараб: комплекс, мавзули, мақсадли; солиқ текширувларини ташкил этишнинг усулига қараб: режали ва тўсатдан; текширилаётган ҳужжатларнинг ҳажмига қараб: ёппасига ва танловли текширувларга бўлинади. Шунингдек, солиқ кодекси назорат ва қайта солиқ текширувларини ҳам назарда тутди.[13]

М.Н.Садчиков ҳам молиқ текширувларининг икки шакли: камерал ва сайёр текширувлар мавжудлигини таъкидлайди.[14]

Бизнинг фикримизча солиқ текширувининг тури – амалга ошириш жойи, усули ва текшириш объектига нисбатан амалга оширилаётган бир-биридан фарқли белгиларга эга бўлган бир-хил йўналишдаги чора-ҳаракатлар йиғиндиси ҳисобланади. Солиқ текширувларининг турлари сифатида камерал ва сайёр текширувлари келтириб ўтиш лозим. Аммо, янги тахрирдаги 2019 йил 30 декабрдаги Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 137-моддасига кўра солиқ текширувларининг турлари 3 га бўлинади: камерал солиқ текшируви, сайёр солиқ текшируви ва солиқ аудити.[15]

Шунингдек, бизнинг фикримизча, солиқ текширувларини ўтказиш даврийлигига қараб режали ва режадан ташқари; мувофиқлаштирувчи органнинг иштирокига қараб: рухсат сўраб ва хабардор қилиш тартибда; ташаббус субъектига қараб: мажбурий ва ихтиёрий турларга бўлиш мумкин.

Солиқ текширувининг шакли – солиқ текшируви ўтказиладиган объектга нисбатан унинг қайси турдаги фаолият йўналишини қамраб олишини ифодаловчи кўрсаткичлар жамланмаси. Ҳусусан, юридик адабиётларда солиқ текширувининг шакли сифатида 2 тоифани ажратишади: биринчи тоифа – молия ҳўжалик фаолияти билан боғлиқ текшириш (тафтиш) иккинчи тоифа – молия-ҳўжалик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган текшириш.

Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 25 декабрда қабул қилинган Солиқ кодексининг 85-моддасига кўра солиқ тўловчининг молия-ҳўжалик фаолияти текшируви (тафтиши) солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назоратни амалга ошириш мақсадида солиқ тўловчининг бухгалтерия, молия, статистика, банк ҳужжатлари ҳамда бошқа ҳужжатларини ўрганиш ва таққослашдир.

Қисқа муддатли текширув солиқ тўловчининг молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш билан боғлиқ бўлмаган, унинг айрим операцияларининг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқлиги текширувидир.[16]

Солиқ текширувининг таснифи – солиқ текшируви субъекти томонидан солиқ текшируви объектига нисбатан текширув билан боғлиқ ҳаракат ва чораларини турли мезонлар билан гуруҳлаш ҳисобланади. Масалан, солиқ текшируви таснифи: солиқ текшируви вақти, жойи, усули, даври ва ҳажмига қараб гуруҳланади.

Статистика. Ўзбекистон Республикасида ўтказилган солиқ текширувларининг динамикаси кўра 2012 йилда рўйхатдан ўткан юридик шахслар сони 551.900 та ва ўтказилган солиқ текширувлари сони 19.563 та, 2013 йилда рўйхатдан ўткан юридик шахслар сони 554.400 та ва ўтказилган солиқ текширувлари сони 19.103 та, 2014 йилда рўйхатдан ўткан юридик шахслар сони 56.0500 та ва ўтказилган солиқ текширувлари сони 18.115 та, 2015 йилда рўйхатдан ўткан юридик шахслар сони 58.6800 та ва ўтказилган солиқ текширувлари сони 16.861 та, 2016 йилда рўйхатдан ўткан юридик шахслар сони 616.700 та ва ўтказилган солиқ текширувлари сони 18.524 тани ташкил қилади.[17] Албатта, ушбу динамикада текширувлар сони пасайиб бормоқда ва текшириш тушунчаси сайёр текширувларни англатмоқда.

Агар 1998 йилдан бошлаб солиқ текширувларини амалга ошириш даврийлиги йилда бир маротаба қилиб белгиланган бўлса, 2005 йилдан бошлаб режали текширувларнинг даврийлиги микрофирма ва кичик

корхоналар учун тўрт йилда бир маротабага, бошқа хўжалик субъектлари учун уч йилда бир маротабагача қисқартирилди. Пировардида давлат солиқ хизмати органлари томонидан амалга ошириладиган режали текширувлари сони 2015 йилда 2001 йилдагига нисбатан 3.7 баробар камайиб, фаолият кўрсатаётган хўжалик юритувчи субъектларни режали солиқ текширувларига жалб қилиш даражаси 15.9 фоиздан 2.7 фоизга ёки 5.9 баробар камайиши таъминланди.[18]

Чет эл элементи. Солиқ текширувлари деганда қоида тариқасида давлат ички ҳудудида амалга ошириладиган чора-тадбирлар тушунилади. Аммо, солиқ текширувлари халқаро ҳуқуқ элементларини ҳам қамраб олиши мумкин. Бу борада Е.Д.Кастанова, солиқ маъмуриятчилиги бўйича халқаро ҳамкорликда солиқ маълумотларини алмашиш; солиқларни йиғишга ёрдам бериш; бирвақтда солиқ текширувларини ўтказиш; ҳамкорликда солиқ текширувларини ўтказиш ва хорижда солиқ текширувини ўтказиш каби усуллардан фойдаланилишини таъкидлайди.[19]

Хулоса. Солиқ текширувларининг турлари, шакллари ва таснифи бўйича олимларнинг фикрлари ва қонунчилик ҳужжатларининг мазмунидан келиб чиқиб, қуйидаги таклиф ва тавсияларни келтириб ўтамыз:

биринчидан, солиқ текшируви — солиқ органларининг махсус ваколатли ходимлари томонидан солиқ ва йиғимларнинг бюджетга ўз вақтида ва тўлиқ тушишини таъминлашга қаратилган маъмурий, профилактик ва инфорацион чора-тадбирлари йиғиндиси;

иккинчидан, солиқ текшируви тури — унинг бир-биридан фарқ қилувчи усул ва ҳаракатлари жамланмасини ташкил этувчи йўналиши ҳисобланади, қоида тариқасида камерал ва сайёр текширувларга бўлинади;

учинчидан, солиқ текшируви шакли — солиқ текшируви ўтказиладиган объектга нисбатан унинг қайси турдаги фаолият йўналишини қамраб олишини ифодаловчи кўрсаткичлар жамланмаси ҳисобланади, қоида тариқасида молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ ва ушбу фаолият билан боғлиқ бўлмаган текшириш шакллари бўлинади.

тўртинчидан, солиқ текширувининг таснифи — солиқ текшируви субъекти томонидан солиқ текшируви объектига нисбатан текширув билан боғлиқ ҳаракат ва чораларини турли мезонлар билан ғуруҳлаш ҳисобланади. Масалан, солиқ текшируви таснифи: солиқ текшируви вақти, жойи, усули, даври ва ҳажмига қараб ғуруҳланади.

Адабиётлар рўйхати:

1. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 11.07.2019 й., 07/19/4389/3409-сон

2. Шавкат Мирзиёев раислигида солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси бўйича олиб борилаётган ишлар бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди. 22.02.2019. <https://president.uz/uz/lists/view/2390>

3. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 5 июль куни биринчи ярим йилликда давлат бюджетига тушумлар натижадорлигини таҳлил қилиш ва янги вазифаларни белгилаш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши ўтказилди. 05.07.2019 <https://president.uz/uz/lists/view/2698>

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 28.12.2018. <https://president.uz/uz/lists/view/2228>

5. Л.В.Спирина. Налоговые проверки: учебно-практические пособие. М., 2007. - С.6-7

6. В.А.Тимошенко, Л.В.Спирина. Проверки налоговых органов: учебно-практические пособие. М., "Дашков", 2009. - С.15

7. М.А.Дудкин. Налоговые проверки как одна из основных форм налогового контроля // Российское право на современном этапе: материалы науч.-практ. конф. студентов и молодых учёных: у 10-летию юридического факультета РГЭУ «РИНХ» (28 апреля 2006 г.) 2006.

8. С.А.Шорников. Теоретико-правовые основы осуществления налоговых проверок в Российской Федерации. Автореферат. Дисс. канд.юр.наук.-М.2008. - С.18

9. Л.И.Кофлер, Ю.П.Каширина. Налоговые проверки: виды, порядок проведения и оформления результатов. Статья. Воронежский экономико-правовой институт. Территория науки. 2017. №1. - С.165-169

10. А.С.Селиванов. Финансово-правовое регулирование форм налогового контроля в Российской Федерации. --С.10

11. А.С.Селиванов. Финансово-правовое регулирование форм налогового контроля в Российской Федерации --С.64-67

12. Н.Н.Быкова. Классификация формы методов налогового контроля в Российской Федерации. Статья. Карельский журнал. 2017, Т.6. №4 (21) -С.143-144

13. Т.Ю.Курбатов. Правовые формы и методы налогового контроля. Диссертация. канд.юр.наук. Москва-2015, -С.66-67

14. М.Н.Садчиков. Камеральные и выездные налоговые проверки как формы налогового контроля. Автореферат. Дисс.канд.юр.наук. Саратов. 2010, -С.18

15. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 31.12.2019 й., 02/19/СК/4256-сон

16. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 52 (I)-сон;

17. Ж.Ж.Урмонов. Тадбиркорлик субъектларини солиққа тортиш механизмини такомиллаштириш масалалари: Монография, Т.: "Iqtisod - Moliya", - 2018. - Б.170.

18. Қ.Т.Базаров, У.Қ.Бахтияров. Мустақиллик йилларида миллий солиқ тизимининг ривожланиши. Мақола. Мустақиллик йилларида Ўзбекистон молия-банк тизимининг ривожланиши мавзусидаги республика илмий-амалий анжумани материаллари тўплами. Тошкент 2016 -Б.40.

19. Е.Д.Кастанова. Правовые основы международного сотрудничества в области избежания двойного налогообложения уклонения от уплаты налогов. Диссертация канд.юр.наук.М.2014, -С.84.